

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—	
četrt leta 6—	četrt leta 5:50	
na mesec 2—	na mesec 1:90	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju) levo, telefon št. 34.

Izhaja vsak dan svester izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto K 25—	za Nemčijo:	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:	celo leto K 35—
četrt leta 6:50	četrt leta 6:50		
na mesec 2:30	na mesec 2:30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85.

Ultimatum?

Nekateri nemški listi, ki služijo dunajski vladi, govore že o tem, da pošlje Avstrija Srbiji v prihodnjih dneh ultimatum in da zasede avstrijska armada Belgrad, če srbska vlada dotlej ne da dovoljnega odgovora na avstrijske zahteve glede srbskega pristana ob Jadranskem morju.

Čudno se slišijo take grožnje v trenutku, ko zbira Rusija velikansko armado ob avstrijsko-nemški meji. Ne dvomim sicer, da bi bilo tako postopanje zelo po vojni gotovim krogom, ki jim je prestižna politika vse, interesna politika pa zadnja briga, vendar pa ni verjetno, da se zgodi po prorokovanjih teh nemških listov.

Položaj je vendar dosti jasn. Iz vseh izjav merodajnih oseb v Srbiji je razvidno, da se Srbija neče ukloiniti zahtevi Avstrije, vsaj ne v polnem obsegu, pač pa da je pripravljena se ukloiniti zahtevam Evrope. Od Avstrije si Srbija neče dati zapovedovati in to je naposled naravno, celi Evropi pa seveda ne bo kljubovala. Ako bi Avstrija hotela Srbijo z vojsko prisiliti, da se takoj zdej podvrže njenim zahtevam, potem seveda ni dvoma, da poseže vmes tudi Rusija in da pridrve ruski kozaki čez mejo in kaj se potem zgodi, si je lahko misliti. Rusija se ne more drugič izpostaviti taki blamaži, kakor ob času aneksijske krize: če pusti zdej balkanske države na cedilo, si nakopje večno sovraštvo Jugoslovanov.

Vesile nečejo vojske. Tudi Nemčija in Italija, ki hodita sicer roko v roki z Avstrijo, je neče in nedvomno je, da se tudi Rusija neče. S tem je pa odprta pot za mirno rešitev celega spora. Treba je samo, da sprejme Avstrija predlog na evropsko konferenco in vse se bo v miru poravnalo.

Doslej se je Avstrija zoperstavljala konferenci, ker je dunajska vlada v strahu, da bi ji podpora Nemčije na tej konferenci prav tako malo pomagala, kakor je Nemčiji pomagala podpora Avstrije na konferenci v Algeirasu. Tudi sodijo na Dunaju, da bi na konferenci bila tripelentanta solidarna, dočim je jako dvomljivo, če bi Italija stala zvesto na strani Avstrije. Seveda, če hoče Avstrija imeti v naprej zagotovilo, da bo konferenca odločila popolnoma v njeno korist, potem pač ni upanja, da bi srejala konferenčni predlog. Toda vse kaže, da vesile ne mislijo na kako diplomatično premaganje Avstrije, nego na kompromis, na sporazumno poravnano, in zato ni nobenega vzroka, da bi se Avstrija branila konference.

Če govore zdej nekateri vladni listi, da pošlje Avstrija Srbiji ultimatum in da zasede eventualno Belgrad, je to pač znamenje, da na Dunaju še vedno nečejo nič slišati o konferenci, o kompromisu in o mirni poravnavi. Upamo pa vendar, da to še ni zadnja beseda. Avstrija nima danes več opraviti samo s Srbijo, nego tudi z Rusijo. Odgovor, ki ga bo dala Srbija na avstrijsko demarcho, bo podan dogovorno med Srbijo in Rusijo, in kar bo storila Avstrija proti Srbiji, to bo storjeno tudi proti Rusiji — potem je vojska, svetovna vojska neizogibna.

Ultimatum Srbiji pomeni vojsko. Če hoče Avstrija mirno rešitev celega spora, se bo zadovoljila s tem, da se reši srbsko vprašanje potem ko bo sklenjen med balkanskimi državami in Turčijo mir, makar, če bi drugače ne šlo, na evropski konferenci; če pa s tem ni zadovoljna in prime za meč, ne bo imela opraviti samo s Srbijo . . .

Črnogorski vladni list o albanskem vprašanju.

Ker je postalo v zadnjem času albansko vprašanje tako zelo pereče, da se je bati, da zaradi njega izbruhne svetovna vojna, ne bo morda odveč, ako v orijentacijo naše javnosti označimo stališče, ki ga v tem vprašanju zavzema črnogorska vlada.

»Glas Crnogorca«, uradno glasilo črnogorske vlade, priobčuje v svoji zadnji številki uvodnik, v katerem pravi med drugim:

»Rimska «Tribuna» reproduci-
ra članek, očividno navdanih od ministrstva zunanjih del, v obrambo integritete in avtonomije Albanije, katerega: »treba zavrniti.

Jedro tega članka je podano v teh-le stavkih:

»Evropa, ki je glede Balkana sprejela načelo narodnosti, s polnim pravom zahteva, da se to načelo razširi tudi na Albanijo; balkanske države ki so v tem načelu našle svojo moč, pa bi padle v veliko zmožo, ako bi Albaniji odrekale ono, kar so zahtevali za-se.«

Naravnost čuditi se je treba, kako more resen list v večnem mestu trdit kaj takega — po vojnih uspehih balkanske zveze, ki so zadivili ves svet, — da je Evropa sprejela glede Balkana načelo narodnosti, ko vendar ve ves svet, da je nasprotno res to namreč, da je bila Evropa ali bolje rečeno njena diplomacija temu načelu protivna!

Balkanske države so spravile na bojišče vse svoje sile, ki morejo nositi orožje, da se bore na življenje in smrt in danes načelo narodnosti triumfira na Balkanu s silo orožja in kulture, s silo samozvesti in samopožrtvovanja balkanskih narodov, a brez kakršnekoli moralne ali materialne pomoči evropskih sil, ki so bile do včeraj zaščitnice integritete Turčije in sultanovega suverenstva na Balkanu . . .

»Tribuna« bi bila božje storila, ako bi bila izpustila ta-le stavke:

»Arnavti so se dolgo in energično borili proti Turčiji za svojo avtonomijo; njihova borba in naša vojna v Libiji nista malo pripomogli k temu, da se je turška vojska desorganizirala in da so bila pripravljena lažja pota zmagonosni balkanski zvezi.«

Nečemo reagirati na »pripravljenost lažjih potov« z libijsko vojno, to pa naglašamo, da ve ves svet, da so se Arnavti borili proti mladoturškemu režimu, ki jim je hotel odvzeti orožje, s katerim so iztrebljevali srbski življenj po Stari Srbiji, niso pa se borili za avtonomijo Albanije, ki bi naj Mohamedane izenačila kristjanom.

Za to tudi mohamedanski Arnavti prenehali z borbo, čim je buknila v krščanski Malesiji vstaja s težnjo, da se ta pokrajina priklapi Črni gori.

Toda niti najboljši sosed in isto-
vernik Malisorov — Miriditi se niso udeležili te borbe, ker se Arnavti ne dele samo po veri, marveč tudi po plemenih.

V zadnjem času je bilo tudi v južni Albaniji opažati vstaško gibanje, toda vsi ti sporadični pokreti se ne morejoenovati kot »dolga in energična borba za avtonomijo«, marveč nasprotno vsi ti pokreti samo dokazujejo, da v njih ne odloča niti narodna misel, niti narodno edinstvo Albanic!

Ako bi bila albanske vstaje vodila ta misel, potem bi bilo Arnavte najti v bojnih vrstah zavezniške vojske, ne pa v vrstah turške armade proti zavezniški.

S tem so svojo usodo združili z usodo Turkov in so izgubili vsako pravico, da bi se okoristili z vojnimi

uspehi srbskega, bolgarskega in grškega naroda! . . .

Alfanci nimajo svoje zgodovine, nimaj svoje književnosti, niti svoje abecede, a niti edinstvo jezika jih ne veže v eno celoto.

Vrhutega so še razdeljeni na mohamedance in kristjane, ti pa na katoliške in pravoslavne.

In ta kaos, v katerem caruje islam, hoče Evropa izenačiti z balkanskimi narodi, ki so imeli svoje močne države in cvetočo svojo kulturo — pred azijsko turško invazijo! . . .

Vojna na Balkanu.

Pred Carigradom.

Ob črti Čataldži so utihnil to-
povi, toda nikdo ne ve, ali je to mir pred nevihto, ali pa pomeni to skorajšnji konec vojne. Vrše se pogajanja med bolgarskim in turškim vrhovnim poveljstvom zaradi premirja, kateremu naj bo sledil v najkrajšem času definitivni mir. Splošno se sodi, da je to dobro znamenje, da se kmalu končajo sovražnosti. Samo carigradsko časopisje skuša razlagati ta mir pri Čataldži kot zmago Turkov. Umevno je, — Turki v Carigradu so od začetka vojne željno pričakovali poročil o zmagah, ta pa so izostala. V Carigradu so zaslišali neko jutro grmenje topov in jasno je bilo prebivalstvu, da so bila vsa do-
sedanja poročila o turških uspehih izmišljena. Bolgari pred Carigradom! Ta vest se je raznesla po bliskovito v Carigradu. Sedaj pa so utihnil to-
povi in novo upanje je zavelo po Carigradu. Ali so Bolgari odšli? Ali je zmagala turška vojska? Kaj se godi pred vratni Carigrada? Niko-
gar ne puste iz mesta, da bi se pre-
pričal. Ni še čas za to, pravijo, — to-
da nobeden ne pove, kaj se godi zunaj.

Samo listi prinašajo vesti, da so potisnili Turki Bolgare nazaj, — bog ve kam, — tega listi ne vedo. Tu in tam zagrmijo kak strel. — Manjši bolgarski oddelki se še drže pri Čataldži, glavna armada pa se je umaknila. In kaj je s premirjem, vprašajo skrbe-
beče. Pogajanja so se razbila, odgo-
varjajo listi. Avstro-Ogrska je ob-
ljubila pomoč, dostavljajo listi. Ro-
manska bo pomagala in Turčija bo
zopet velika, kakor je bila. In v Ca-
rigradu so veseli teh novic ter ne ob-
čutijo več tako moreče strašno šibo
božjo, kolero, ki še vedno mori v
vrstah turške vojske in med prebi-
valstvom. Nekoliko je pač kolera od-
nehala, toda le vsled prizadevanja
angleških zdravnikov, ki so jih po-
slali na obrambno črto pri Čataldži.

Se vedno pa ni padla kocka, ali
bodo zopet začeli govoriti topovi ali
pa se prebivalstvo lahko vrne v raz-
rušene domove.

Grki.

»Agence d' Athens« poroča iz
Soluna, da so grške oblasti v Solunu
odkrile resno zaroto med ujetimi
turškimi častniki, da se oprostijo in
prežene Grke. Med temi častniki je
tudi znani dr. Nazim beg, eden izmed
voditeljev turške revolucije, ki je
ostal kot član turškega Rdečega po-
lumesca v Solunu. Grki so sklenili
vse častnike prepeljati na Grško in na
otoke.

Del turških čet, ki so pobegnile
iz Bitolji in so se umaknile proti Ko-
starju, je trčil ob grško vojsko, ki jih
je razbila. V Belgradu vedo o tem
boju, da je padlo tisoč Turkov in da
so jim Grki vzeli 21 topov.

Grško vojno ministrstvo razgla-
ša sledečo vest: Dne 23. t. m. je tr-
čilo kakih 500 Turkov, ki so prihajali
iz Janine, dve uri zahodno od Me-
cova, na grško četo. Po osemurnem
boju so Grki razbili sovražnika, ki je
izgubil 200 mož in pustil na bojišču

ves svoj vojni material. Grki so iz-
gubili samo tri mrtve in 10 ranjenih.

Vrhovni poveljnik grške morna-
rice v Egejskem morju poroča, da mu
brzojavljiva poveljnik križarske divizi-
je, da je ladja »Plumari« zasedla Mi-
tilene in odstavila tamošnje turške
uradnike.

Skader.

Kralj Nikolaj se je vrnil včeraj
iz Bara v Rjeko in je imel daljši raz-
govor z generalom Martinovićem
in Vukotičem. Celo noč je bilo sli-
šati grmenje topov, zlasti turških ba-
terij na Tarabošu in na drugih hol-
mih okrog Skadra. Črnogorska arti-
lerija ni odgovarjala, najbrže ker ho-
čejo štediti v municijo. Kakor vse
kaže, se pripravljajo Črnogorci na
odločen udarec, da tudi na tem bo-
jišču končajo vojno.

Jugoslovanska korespondenca
poroča iz Kotora, da je izjavil skadr-
ski mestni poveljnik Riza beg, da me-
sta ne bo predal. Skader ima 26.000
dobro izvežbanih vojakov in živila
za tri mesece. Utrdbe na Tarabošu
so haje zelo dobre in imajo dosti mu-
nicije, samo goriva manjka, kar je
pri sedanjem mrazu zelo občutno.
Črnogorci so spet začeli obstreljavati
mesto in Tarabošo, do sedaj pa niso
imeli v zadnjih dneh nobenega več-
jega uspeha. V Skadru so haje našli
mnogo granat italijanskega izvora,
ki se niso razpočile. Granate so stare
in so najbrže staro darilo italijanske
vlade.

Prochaska.

Kakor poročajo z Dunaja, je do-
spel konzul Edl dne 23. t. m. v Skop-
lje v spremstvu pridelnega mu kon-
zularnega uradnika in srbskega dr-
žavnega tajnika Rakica. Dunajski li-
sti pravijo, da Edl v Skoplju Pro-
chaska ni našel, reklo pa se mu je,
da je Prochaska na poti iz Prizrena
v Skoplje. Čakal je baje en dan in
ker je imel državni tajnik Rakic v
Skoplju še opravila, je odpotoval v
Prizren šele drugi dan.

Iz Belgrada prihaja vest, da so
našli Srbi v zavzetih provincijah do-
kumente, ki zelo kompromitirajo de-
lovanje avstro-ogrskih konzulov v
teh provincijah.

Albanija.

Kakor poročajo iz Bruslja, ima
baje princ Viktor Napoleon mnogo
upanja, da pride na albanski prestol.
Neki intimni privec prijatelj je dobil
baje pred kratkim od carja Ferdi-
nanda tozadevno zagotovilo. Zdi se,
da mu je tudi italijanski dvor prija-
zen. Pod gotovimi pogoji bi bil tudi
francoski ministrski predsednik Po-
incare pripravljen podpirati njegovo
kandidaturo.

Egiptovski princ Ahmed Fuad,
ki je dospel včeraj na Dunaj, je po-
tomec čisto albanske rodbine, ter go-
vori, da kandidira za albanski pre-
stol. Sedaj je rektor arabskega vse-
učilišča v Kairu in obenem v egiptov-
ski armadi feldmaršallajtnant. Slu-
žil je tudi tri leta v italijanski armadi.

Med tem ko se kregajo že zaradi
prestola, prodirajo Srbi naprej proti
Draču. Srbska vojska, ki je razbila
zadnji turški odpor pri Bitolji, se
bliža Draču z vzhodne strani. Iz Le-
ša pa se bliža del severne armade
ter stoji že ob reki Mat, kjer je raz-
bil močan turški oddelek in ga po-
gnal v beg.

Mobilizacije.

Iz Kelmorajna pišejo nem-
ški listi: Resnost politične situacije je
razvidna kljub vsem oficijoznim po-
skusom, pomiriti javnost iz pojasnil,
ki jih je dala neka visoka stoječa
oseba poročevalcu »Kölnische Ztg.«.
Pred par dnevi so dobili vsi neakti-
vni nemški častniki tajno okrožnico, v
kateri jih vprašajo, če bodo v slu-

čaju vojne zopet vstopili v aktivno
službo. Poleg tega so dobili prejšnji
teden vsi aktivni in rezervni častniki
v velikih mestih poziv, da naj se ude-
leže predavanj, na katerih so jim
častniki generalnega štaba kazali
skioptične slike pokrajin, kjer bi se
vršila vojna. Tudi so baje pozivnice
za rezerviste v vojnem ministrstvu
popolnoma pripravljene in je treba
samo še pripisati datum, kdaj se mo-
rajo zgledati pri svojih polkih.

Iz Pariza prinaša »Lokal-
anzeiger« vest, da se je vršil včeraj
pod predsedstvom prezidenta Falli-
česa sestanek najvišjega vojnega
sveta. Kljub temu se zatrjuje, da se ta
vojni svet ni bavil z grozečim evrop-
skim konfliktom, marveč da je šlo
za že zdavnaj pripravljene predloge
vojne uprave.

Črnogorske vesti.

(Od našega posebnega po-
ročevalca.)

Cetinje, 22. novembra.

Združitev Vukotičeve vojske z zet-
skim odredom.

Knez Peter, zastopnik koman-
danta zetskega odreda, je obvestil
kralja Nikolo I. o prihodu čet gene-
rala Janka Vukotiča s sledečo brzo-
javko: Danes (21. t. m.) je okoli štiri-
h polpodne dospela vojska iz odre-
da brigadirja Janka Vukotiča. Ra-
dostni in gromoviti vzkliki »živjo
gospodar« so pretresali ozračje. Vo-
jaki so pevajoč korakali v popolnem
redu, kot da ne bi imeli za seboj ni-
kakakega pohoda. Divno je bilo pogle-
dati te vzor-junake, ki jim ni žal sa-
mega sebe, da pokažejo, da so pri-
pravljeni dati življenje za domovino,
kjer zahteva to kraljeva zapoved. —
Ta telegram je bil objavljen vsi vojski
po naredbi komandanta iztočne-
ga odreda generala Janka Vukotiča,
ki je danes pregledal svoje čete in
izdal potrebne odredbe, kako bi se
vojska odpočila in pripravila za tež-
ko delo, ki jo čaka.

Včeraj je skoro cel dan turška
artilerija v Skadru streljala. Grmenje
njihovih topov se je čulo po vsem
Cetinju tja do Bajce, iz česar se je
sklepalo, da so se pogovori glede
premirja, ki se vrše, razbili. Strelja-
nje turških topov se je raztegnilo tu-
di preko noči, toda s črnogorske
strani se za sedaj sploh ni odgovor-
jalo. Zasebna poročila trdijo, da že
tri ali štiri dni ni bil na Tarabošu ali
Skader izpaljen niti en top, niti po-
čila ena puška.

Grški parnik v črnogorski službi.

Grška vlada je obvestila črno-
gorsko, da je odredila, da je parnik
»Antigona« iz Pireja vedno na raz-
polago črnogorski vladi v barskem
pristanišču. S tem parnikom se je
transportiralo 1200 turških vojakov,
ki so jih Črnogorci zarobili na Deči-
če, na otok Kr. »Antigona« je pri-
vedla tudi okoli 200 Črnogorcev
popolnoma brezplačno. Črnogorci se
vračajo že več kot petnajst dni iz
Turčije domov. Na vsakem parniku
dospe večji ali manjši oddelek Črno-
gorcev, ki so bili na delu v Turčiji, v
prvi vrsti v Carigradu in ki vsi žele
priti čimprej v domovino. Med njimi
so možje, ki so tam živeli po dvaj-
set, trideset in še več let. Mnogi so
imeli tam svoje rodbine in svoje de-
lavnice; a vse so popustili in se z že-
no in otroci vračajo v domovino, ki
jim bo sedaj po končani vojski goto-
vo mogla nuditi kruha, ki ga jim prej
ni mogla. Mnogi so imeli na povrat-
ku v Črno goro mnogo neprijetnosti
in neprilik, ker niso mogli dobiti me-
sta na parobrodih za nikako ceno.
Pri tem pa je treba pomisliti, da so to
po veliki večini siromašni ljudje, ki
so si z delom svojih rok služili kruh.
Čuditi se je njihovi ljubezni do rev-
ne Črne gore, ki jo po tolikih letih
niso porabili.

Vložnikom denarja v hranilnicah, posojilnicah in bankah.

Gotovi brezvestni ljudje begajo ljudstvo, da je denar, naložen v hranilnicah, posojilnicah in bankah, v nevarnosti, ako izbruhne vojna. Tako beganje je vredno vse obsodbe in bo vsak denaren zavod z vso strogojstjo in brez pardona nastopil proti dotičniku, ki bi razširal take vesti. Denarja, ki je naložen v hranilnicah, posojilnicah in bankah ne more vzeti nihče in tudi vojska ne. Vložniki naših denarnih zavodov naj torej nimajo nobenega strahu za svoj v teh zavodih naložen denar, kjer je docela varno, in naj se ne dajo begati od onih ljudi, ki trosijo neosnovane vesti. Prosimo inteligentno občinstvo in strokovnjake, naj vplivajo pomirjevalno na ljudstvo, ki si dela občutno škodo z nepotrebnimi dvigi svojega denarja iz hranilnic, posojilnic in bank.

Po mednarodnem pravu je zasebna in občinska lastnina tudi za časa vojne povsem nedotakljiva. Vsled tega je denar v hranilnicah, posojilnicah in bankah docela varno naložen.

Izkaz darov za Rdeči križ balkanskih držav.

(I. blagajnik g. dr. Tone Gosak:)

25. novembra: Franc Počakaj, Vel. Ubeljsko, nabral 53 K 46 v; Jur. Zupančič, gostilničar, Grblje, nabral med svojimi gosti 28 K; Jakobina dr. Žitkova, Novo mesto 10 K 6 vin. Skupaj 91 K 52 v, preje nabranih 36.148 K 46 v, vsega skupaj 36.239 K 98 v.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

70letni starček — morilec svoje žene. Bila je nedelja — tako prične mlad 10letni fantek pripovedovati tragedijo, ki se je izvršila 1. septembra v Mrzljajah. — Šel sem pravi k sosedu »Stefinovu« — pišejo se tam za Rozmane — po mleko. Na stezi nad hišo Osredkarja sem zagledal tega le očeta, ki je letel za materjo. V rokah je imel veliko sekuro. Mati so bežali, toda oče so bili urnejši. Ko sta bila že skoro skupaj, in ko je čutila mati že za sabo moža — so se mati obrnili, stegnili roke proti očetu in mu rekli »ne boš me ne«. Oče pa so mater odrinili in udarili so jo nato z ušesom sekire z vso silo po glavi. Mati so padli in niso nič zakričali. Oče pa so jo udarili še trikrat po glavi. Videl sem še, da so prišli sosede, ki so odnesli mater v hišo, nato pa sem teklen naprej po mleko. — Ta umor je predmet današnje porotne obravnave. Da nadaljujem posledico tega prizora, ki ga je videl 10letni fantek in nam tako prostodušno opisal, navedem še izpoved naslednje priče. Prišel sem, pravi, k ženi, bilo nas je več sosedov, pa se ne spominjam imen. Žena je bila še živa, toda govorila ni, marveč je samo grčala. Pobrli smo jo in nesli v hišo. Položili smo jo na posteljo, kjer je kmalo umrla. Mož njen je sedel pri peči, bil je videti jezen in divji, v rokah pa je držal velik nož. Vprašal ga je nekdo izmed nas: »Mož, kaj ste storili, pošli ste ženo.« On pa je odgovoril: »Prav je, da sem jo, bila je pijanka, živeti nisem mogel več z njo in še tri leta prepoznati sem jo ubil.« Moža smo nato zvezali, poklicali smo orožnike, ki so ga odpeljali v zapor. — Mož — starček, ki napravi na gledalca v očigled na njegovo obtožnico, zelo mučen vtisk, prizna, da je ženo res udaril. Pravi, da je imel sicer ženo rad, toda postala je pijanka. Od tega časa je bil v hiši prepri. Tisti dan pa ga je ujezila tudi še njegova 20letna hči, ki se je vrnila iz Hamburga, od koder so jo poslali domov, ker jo niso pustili, da bi se vkrcala v Ameriko, češ, da je noseča. Mož tudi taji, da bi rekel, da je jo še tri leta prepoznati. Ker napravi obtoženec vtisk, da je res skoro popolnoma zmešan in da mu je opešal spomin, je sodišče na predlog zagovornika, kateremu se je pridružil tudi državni pravdnik obravnavo preložilo, da se preišče duševno stanje obtoženega starca.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Cekini iz »Unijona« in Antončič. Svoječasno smo poročali, da so začeli po celem mestu ljubljanskem znanega klerikalnega agitatorja, ki je bil svoječasno najbolj delaven klerikalni steber in je prekašal še za veliko znanega agitatorja S. L. S. Zabarja, čigar doživljanje poročamo v podlistkih. Dolfeta Antončiča, ko je ukradel v vinski kleti v »Unionu« natakariči Antoniji Greblacherjevi bankovec za 20 K in dva cekina

tudi po 20 K. Dolfeta Antončič je bil svoječasno uradnik na mestnem magistratu. Toda že takrat je pokazal, da ni za resno delo. To dokazuje dejstvo, da so ga odslovili, in da je bila naperjena proti njemu tudi obtožba, da je kradel koleke. — Mimogrede bodi povedano, da so ga zaradi te obtožbe oprostil, ker mu krivde niso mogli dokazati. — Fant je pač znal. — Po izprijenju službi je Antončič taval okrog, dokler ni končno pritačeval v klerikalni tabor, kamor je že od začetka spadal in kjer se je tudi dobro počutil. Spočetka smo ga videli večkrat, ko je nesel velike zabojne pisem iz »Unijona« na pošto; znanec in prijatelj pa se je predstavljal za tajnika S. L. S. — ki je bil pa tako priden, da je opravljal celo posle sluge. — Kljub temu pa, da je Antončič zastavljal vse svoje moči, si je in znanosti za agitacijo za S. L. S. in da je bila cela Ljubljana polna njegovega klerikalnega hujkanja, so mu klerikalci vendarle premalo plačali. Antončič je več rabil, kot je zaslužil, kar je jasno, kajti tudi Zabarjeve agitacije so se pokazale zelo drage in so globoko puščale klerikalno mošnjo. Zato je mož rad gledal, da je dobil kak postranski zaslužek. To bi še končno šlo, toda ta zaslužek se je spremenil pri Antončiču — pokazala se je pač njegova prava narava — v tatvino. In to ga je privedlo, da je vrgel oči na svitke cekine in vabljive papirčke natakaričev v vinski kleti unijonski Antoniji Greblacherjevi. Antončič ji je hlinil kavalirsko prijaznost — tudi v tem je mož prav dobro izurjen — in posrečilo se mu je, da ji je izmaknil med sladkim objemom ključ od kredence, kjer je imela natakariča denar. Vzel ji je nato iz predala 20kronski bankovec in dva cekina po 20 K. Natakariča je še tisti večer tatvino opazila — sum je letel takoj na Antončiča — poklicali so stražnike, ki so Antončiča zalotili ravno, ko je ukradena cekina skril na neko omaro. Antončiča so aretirali in nič mu ni pomagal njegov zelo naivni zagovor, da je to naredil »za špas«. Sodišče se je prepričalo o njegovi krivdi in ga obsodilo. Obenem pa je Antončič tudi ukradel svojemu sostanovalcu Avgustu Pustu iz žepa 10 K. Antončič je pipoval ponoči z dvema oadaliskama. Zmanjkalo mu je denarja — punce so drage — in šel je mož domov in ukradei Pustu iz žepa bankovec za 10 K. Pusta ga je opazil in naznanil. Antončič je Pusta prosil, da naj tatvino prikrije in reče, da je denar izgubil. Toda zaman. Tudi to je zvedel sodnik in vzor klerikalcev gospod Antončič je bil obsojen zaradi hudodelstva tatvine na 6 mesecev težke ječe poostrene z 1 postom in s trdim ležiščem vsakih 14 dni. In z njim je ugasnila svitla zvezda na političnem obzorju klerikalnega nebesa v Ljubljani in z njim je pokopana tudi velikanška klerikalna slava, ki so jo opevali in poveličevali po ljubljanskih gostilnah klerikalni junaki pod svojim začasnim generalom Antončičem.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Novo mesto, 25. nov.

Detomorka — oproščena.

Zadnje porotno zasedanje v tem letu se je pričelo. Na obtožni klopi sedi 31 let stara Marijeta Grinčič, hči kočarja iz Gor. Kamenja, občina Mirna peč. Obtožena je detomorka. Obtoženka je imela že pred 8 leti nezakonskega otroka z Janezom Gredencem. Nezakonski oče jo je odpravil z 200 K za otroka. Starši niso otroka radi videli pri hiši, posebno oče je klet svojo hčer ter je opetovano grozil, da njo in otroka ubije ali pa ju spodi od hiše. V adventu p. l. je obtoženka v hosti srečala nekega sorodnika očeta prvega nezakonskega otroka. Kar zgrabil jo je, zavlekel pod neko grmovje ter jo tam proti njeni volji spolno rabil. Po tem dejanju ji je nasilnež zagotavljal, da iz tega tako ne bo nič. Ona je to verjela in se ni brigala za nosečnost. Dva dni pred Malo mašo (6. septembra) je začutila porodno spopade. Pa ni nikomur nič povedala o njih. Na praznik Male maše zjutraj sta odšla oče in mati v cerkev. Marijeta je ostala sama doma. Kar se je lotijo porodne bolečine. V tala je iz postelje, se naslonila na njo ter stojič porodila. Kako se je porod vršil, obtoženka ne ve, ker je bila čisto zmešana. Paš pa je občutila, da je otrok padel na tla, tudi je slišala, da je otrok pri tej priliki »zacvilil«. Tudi je čutila, da je z boso nogo stopila na glavo novorojenčku. Lahko je morala, da je to storila nalašč, ker je bila tako zmešana, se ni zavedala, da bi znal otrok radi tega umreti. Ko se je po porodu nekoliko odpočila v postelji, je vstala, pobrala na tleh ležečega otroka ter ga nesla vunkaj. Blizu hiše je stal grim, tja je otroka zanesla, ga položila med dva kamna, potem pa zakrila z nalomljenimi vejami. Pri tem poslu jo je videl njen stric, ki je

šel tam mimo k maši na Trško goro. Čudno se mu je zdelo, da Marijeta okrog tistega grma, kjer je včasih trgala jagode, kako stopica z nogo, kakor da bi tlačila kako žival n. pr. kačo, miš itd. Ko je v tem prišla njegova žena že od prve maše domov in sta se z možem srečala, jo je mož opozoril na Marijeto in njeno vedenje pri grmu. Žena je takoj zaslutila, da tu nekaj ni v redu. Cel dopoldne jo je mučila radovednost, a po kosilu je ni več zadrževalo, šla je pogledat k tistemu grmu. In glejte, ko tako malo brska, najde tam novorojenčka, ki pa je že zapustil to solzno dolino. Mrtvega otroka so zanesli k nezakonski materi, ki je bila v postelji in so ga položili poleg nje... za prvo kazen. Ker je tisto popoldne mirnopoški orožnik imel v tem kraju službo, je stvar prišla še gorka pravi v roke. Obtoženka se je že takrat obnašala, kakor se danes obnaša, sklicuje se namreč na svojo zmedenost, kar je po njeni vnanosti prav verjetno. Njeni glavni zagovor se suče tudi na strah pred očetom. Priče potrjujejo, da imajo pri tej hiši čudno življenje: žena nosi hlače, možu še jesti ne da, oba skupaj pa rada sirovo preklinjata. Zagovornik dr. Žitek je imel lepo nalogo zenačiti nasprotje novomeške in drugih porot. Drugod se take detomorkice oproščajo, zakaj bi se ravno pri nas obsojale. Izrek porotnikov je pokazal, da je zagovornik svojo nalogo dobro rešil. Potrdili so sicer glavno vprašanje na detomorko soglasno z da, a ob enem so potrdili tudi dodatno vprašanje, da se je dejanje izvršilo v duševni zmoti ali zmedenosti. Prvomestnik porotnikov je bil g. Anton Klinc, bivši notar v Ameriki, zdaj gostilničar na Gor. Polju. Detomorka je bila oproščena. To se ji je tako čudno zdelo, da ji je predsednik moral to večkrat še po domače povedati potem ko je proglasil razsodbo.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zdravniško priporočeno.

Ako se zaradi nezadostne ali pomanjkljive prehranitve ali iz kakih drugih vzrokov otroci ne morejo prav razvijati, nobeno drugo redilno sredstvo ne zasluži večjega zaupanja nego Scottova emulzija iz ribjega olja, ki se je izborna obnesla za tvoritev in utrjevanje kosti in za jačanje telesa. V njej obsežne redilne snovi pospešujejo rast krepkih, ravnih kosti in podpirajo ves razvitek tako, da bodo otroci kmalu dobre volje in veseli capljali okoli. Otrokom ugaja Scottova emulzija; z veseljem uživajo sladko, smetnasto zmes.

je že skoro 40 let uvedena po vseh državah, odreja jo pre-mnogi zdravniki, ker je v vsakem oziru, za nesljin in učinkovit izdelek.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobivase po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v. v plačenih znamah do-bite od trdke SCOT & BOWNE, d. z. o. z. na Dunaju VII. sklicuje se na naš list enkratno vpošiljatev poiz-kušnje od kake lekarne.

SCOTTOVA EMULZIJA

Serravallo

železnato Kina-vino

Iligijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, pobojša kri in je rekonvalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus. Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških sprideval. J. SERRAVALLO, t. in kr. dvorni dobavitelj TST-Barkovlje. 4484

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 26. novembra 1912.
Term in.
Pšenica za april 1913 . . . za 50 kg 12—
Rž za april 1913 . . . za 50 kg 10-52
Oves za april 1913 . . . za 50 kg 11-13
Koruza za maj 1913 . . . za 50 kg 7-86

Brez vsakega posebnega obvestila.

Potrji globoke žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom srce pretresujočo vest, da je naš predobri in iskreno ljubljani soprog, oče, brat, zet, svak in stric gospod

Fran Orožen

c. kr. profesor i. t. d.

danes zjutraj ob polu 5. uri, po mučni bolezni in sprejemu svetotajstev, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika bo v sredo, dne 27. t. m. ob polu 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra nasip št. 37, na pokopališče k Sv. Križu.

Prebлага pokojnika priporočamo v prijazen spomin in molitev.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v farni cerkvi Sv. Petra.

V LJUBLJANI, 26. novembra 1912.

Fran in Janko Milda Orožen roj. Zescho Vsi ostali sorodniki sinova. soproga.

I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Učiteljki zbor c. kr. učiteljšč v Ljubljani javlja tužno vest, da je njega ljubi tovariš, gospod

4252

Frančišek Orožen

c. kr. profesor VII. činovnega razreda

v torek, dne 26. novembra po mučni, kratki bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 59. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal

Pogreb predragega rajnika bo v sredo, dne 27. novembra ob pol 4. uri iz hiše žalosti, Sv. Petra nasip št. 37.

Izvrstnemu in vestnemu učitelju, najboljšemu prijatelju mladine, vrlému in ljubeznivemu tovarišu ostani blag spomin!

V LJUBLJANI, dne 26. novembra 1912.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 300-3 Srednji zračni tlak 736 mm

NOV.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
25.	2. pop.	740-5	3-0	sr. zah.	oblačno
	9. zv.	740-9	0-8	sl. svzh.	del. jasno
26.	7. zj.	739-6	-0-6	sr. sever	megleno

Srednja včerajšnja temperatura 1-3° norm. 1-5° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Zahvala.

Povodom nenadne smrti našega iskreno ljubljene sina, brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Dettlerja

se vsem prijateljem in znancom dragega pokojnika, zlasti velespoštovanima imetnikoma trgovine Ant. Krisper ter nastavljenem te firme najiskrenejše zahvaljujemo za mnoge dokaze toplega sočutja.

V Ljubljani, 26. novembra 1912.

4249 **Zelujuči ostali.**

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze sočutja in sožalja za časa bolezni in ob smrti nepozabnega soproga, oziroma očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Mihaela Tajnika

častnega občana in bivšega mnogoletnega župana okolice Šoštanj i. t. d.

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom najiskrenejšo zahvalo.

Posebno pa si štejemo v dolžnost, izreči prav toplo zahvalo gospodom čitalniškim pevcom za ganljivi žalostinki pri hiši žalosti in ob grobu, odbornikom občine okolice Šoštanj za korporativno udeležbo, častiti duhovščini, čislannemu učitelstvu, zastopnikom vseh tuk. c. kr. uradov mesta Šoštanj in okoliških občin za častno spremstvo pri pogrebu in sploh vsem, ki so prišli od blizu in daleč v mnogobrojnem številu spremit pokojnika k večnemu počitku. Istotako bodi prav srčna zahvala vsem darovalcem prekrasnih vencev.

V Šoštanju, 21. novembra 1912.

4248 **Zelujuči ostali.**

Mesečno sobo

za takoj 4247

iščeta dva zakonska.

Ponudbe na upravnishvo »Slov. Nar.«.

Sprejme se učenec

v železn. in špecerijsko trgovino pri trvdki 4245

Ig. Rabenstein v Ljutomeru na Štajerskem.

Stanovanje

obstoječe iz sobe, kuhinje in pritliklin iščeta zakonska brez otrok.

Ponudbe s ceno na upr. »Slov. Nar.«. 4248

2 dijaka

se sprejmeta takoj ali pozneje k boljši rodb. na hrano in stanovanje

Glasovir na razpolago. — Dopisi pod „2 dijaka“ na upravnishvo »Sl. Nar.« 4171

Pozor! 4243 Pozor!

Naprodaj je iz proste roke

enonadstropna hiša

v kateri se nahaja gostilna in mesarija, zraven tudi ledenica in vrt za zelenjavo. Tik farne cerkve, z najboljšim uspehom v obeh obratih. Zraven tega se še prodaja

celo zemljišče (grunt) z vsem »gospodarskim poslopjem«

z najboljšim stanju, 5 minut oddaljen od prvega. Proda se čisto poceni zaradi družinskih razmer. Več pove lastnik

J. Kužnik, Dobornik, Belenjsko.

Prvovrstna tovarna mleka, strojev, brzo-parilnikov, posnemalnikov mleka itd. išče za vse večje okraje Kranjske in Primorske v tej stroki izvežbane

zastopnike

proti visoki proviziji, pozneje fiksni plači. — Ponudbe pod: Generalno zastopstvo, Ljubljana, Kolizej 69.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 101 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Reservni fond K 53.758.283-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115.390.003-61.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje: cigar pisarne so v lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obnove namene.

Lepe štajerske purane

pošilja od sedaj naprej po povzetju kg po 1'60 K

Josip Cernelč, Sv. Peter pod Sv. Gorami, Štajersko.

Pozor! Od jutri naprej se prodaja Trgovci! galanterijsko blago in pletenine

iz konkurzne mase Ludovika Dolenc v Prešernovi ulici pod tvornimi cenami.

PROTI LUSKINAM IN IZPADANJU LAS
CANADOLINE
CLERMONT & E. FOUET, GENEVE
Drogerija „ADRIJA“, Ljubljana, Selenburgova 5

Pitana perutnina! Meso!

Košarica s 5 kg z vsebino: debela gos ali 3-4 race, kapune ali kure za juho, nežno, tolsto, sveže klano in skubljeno ali sveže zadnje volovsko in telečje meso, vse franko po povzetju na vse strani K 6'70. Sveže presno maslo iz kravčevega mleka, zabojček s 5 kg franko K 10'50. 4090

M. I. Schwarz, Buczacz.

Izobražena gospodična

z večletno pisarniško prakso, išče takoj primerne službe.

Ponudbe naj se pošljejo pod 4724 „A. R. 21“ upravnistvu »Sl. Naroda«.

Meblovana soba

s posebnim vhodom, 3334 se odda za 20 kron mesečno. Vpraša se Emonska cesta šte. 2.

Znana restavracija

pri „Lipi“ v sredini mesta, se takoj odda v najem.

Resnim reflektantom daje povsila zaloga pive „Reinighaus“ v Šiški. 4251

Velika gostilna

s posestvom s primeroma največjim prometom na Goreniskem, na Brezjah (pri Mariji Pomagaj), 4173 se vsled družinskih razmer prodaja. Pojasnila pri lastniku Ušaj, Brezje št. 70

Cenó suho in sveže

meso.

Vsak dan sveže klano goveje, telečje ali kostrunovo meso poštni zavoj 5 kg K 5'50. Svinjsko meso surovo K 7'—posušeno K 8'—Tirolske salame K 9'—franko po povzetju dobavlja „Consum“, izvoz mesa, Nagyzaletia, Rakocz-ut 3, Ogrsko. 4218

Pozor, vrtnarji!

Na novo zgrajena 4209

hiša z velikim vrtem

katera se dobro obrestuje, se prav po ugodnih pogojih prodaja. Pojasnila se dajo na Rimski cesti št. 11 v Ljubljani.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

se priporoča.

Zaloga 2092

angleškega blaga.

Za paradajzarje za vkišanje, zelje, karfijolo in drugo zelenjad, sadje dobre kakovosti 4189

se išče stalen dober odjemalec, zastopnik.

:: Ponudbe na upravo graščine Ombia Vilj. Lerch. Gruz-Lapad, Južna Dalmacija. ::

Posojila

po vseh kombinacijah na poljubno število let. Istotako plačanje starih dolgov in zidninjenje v novo posojilo pod mnogo ugodnejšimi pogoji. Diskretno in kulantno posredovanje.

Dopisi na kreditno pisarno, Elzabečna cesta 4. Pismenim prošnjam prilagati je 50 vin. v znakah. Uradne ure za stranke od 10. 11. ure dopoldne.

St. 862/pr.

Razpis službe.

Vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dne 19. novembra 1912 razpisuje se pri

mestni zastavljalnici služba cenilca dragocenosti in efektov

z letno plačo K 1600.—.

Službo nastopiti je takoj.

Od prosilcev za to službo zahteva se, da so izučeni zlatarji, da nimajo svoje lastne obrti in da si prisvoje sposobnost za cenitev efektov.

Pri nastopu službe položiti je kavcijo z znesku K 1000.—.

Pravilno opremljene prošnje z dokazili o dosedanjem službovanju ter o vsposobljenosti za razpisano službo vložiti je najkasneje

14. decembra t. l.

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Prekasno vložene ali nezadostno opremljene prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani.

dne 21. decembra 1912.

Zupan: dr. Ivan Tavčar l. r.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

v različnih najnovjših slogih.

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago ter najnižje cene.

Zaloga otomanov divanov, žimnic

različne kakovosti; zajamčeno trpežni izdelki.

Velika izbira 3408

otroških vozičkov

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Pri izpadanju las in prhljaju

se je dr. Dralleja brezova voda za lase že desetletja izborna obnesla. Umite si glavo naprej z dr. Dralleja praškom za izmivanje glave »Kopfrein« (K — 30), ki vsled svoje posebne sestave pot in prah takoj odloči in odstrani. Nato naj se koža na glavi dobro pomoči z dr. Drallejevo brezovo vodo (K 2— in 5—) in naj se glava na vse strani natančno masira s konci prstov. Kdor ima suhe, krhke lase, naj vselej, ko si je lase pomočil z brezovo vodo pozneje še namaže lase z Drallejevo brezovo briljantno (K — 80 in 1'20), ki daje lasem lep naravni lesk.

Mali trud tega ravnanja (1 ali 2 krat na teden) se bogato izplača, ker zabranjuje izpadanje in pospešuje rast las in zabranjuje tvoritev prhljaja. Zdravniki in občinstvo so se popolnoma priznalo izrazili o učinku dr. Dralleja brezove vode za lase. Zahtevajte gratis in franko od firme Juri Dralle, Hamburg-Altona brošuro z izvidi.

Dobiva se po vseh parfumerijah, drogerijah, brivnicah ter v lekarnah.

Največja odlika: grand prix na teh svetovnih razstavah: St. Louis 1904 — Milan 1906 — Bruselj 1910 — Turin 1911 — Medn. higienska razstava Draždane 1911.

Juri Dralle, Podmokli n. L.

SIJAJNA ZMAGA!

v damskih raglanih. — Ravnokar dospelo čez 2000 komadov 135 cm dolgih od 10 K naprej, ki so stali preje od 40 K do 60 K. — Istotako znižane cene raglanov, zimskih sukenj in oblek za gospode.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Mestni trg št. 5.

Anton Šarc

Perilo, — Opreme za neveste. Domači izdelek. Platno in platneno blago, švicarske veznine.

Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

